

Wyższa Szkoła Zarządzania i Administracji w Opolu
dot. projektu WND-POWR.02.10.00-00-7007/17
„Efektywne wspomaganie to wyższa jakość edukacji”
Konkurs POWR.02.10.00-IP.02-00-007/17

**Scenariusze zajęć stacjonarnych w ramach
kompetencji
porozumiewanie się w językach obcych
realizowanych w projekcie
„Efektywne wspomaganie to wyższa jakość edukacji”**

Opracowanie:
Anna Patelska-Górna

1

1.	<p>Cele ogólne</p> <p>Poprawa funkcjonowania instytucji wspomagania szkół w obszarach decydujących o przygotowaniu uczniów do funkcjonowania w życiu zawodowym i społecznym poprzez zwiększenie skuteczności działań pracowników systemu wspomagania i trenerów w zakresie kształcenia u uczniów kompetencji kluczowych.</p> <p>Przygotowanie do procesowego wspomagania szkół w obszarze kształcenia kompetencji kluczowej uczniów związanej z porozumiewaniem się w językach obcych.</p>
2.	<p>Cele szczegółowe</p> <p>Uczestnik szkolenia:</p> <ul style="list-style-type: none">• charakteryzuje kompetencje kluczowe, rozumie ich rolę i znaczenie w procesie uczenia się przez całe życie oraz przygotowaniu uczniów do funkcjonowania w społeczeństwie i dorosłym życiu;• uzasadnia potrzebę rozwijania kompetencji dotyczącej porozumiewania się w językach obcych oraz wpływ procesu uczenia się/nauczania na jej kształtowanie na I i II etapie edukacyjnym;• wskazuje metody i techniki uczenia się/nauczania służące rozwijaniu kompetencji porozumiewania się w językach obcych i określa warunki do ich realizacji na I i II etapie edukacyjnym;• zna założenia kompleksowego wspomagania szkół i zadania instytucji systemu wspomagania• prowadzi wspomaganie szkoły w zakresie kształtowania kompetencji kluczowych uczniów, wykorzystując wiedzę na temat metod i technik uczenia się/nauczania;• organizuje pracę zespołową nauczycieli w celu kształtowania kompetencji kluczowych uczniów;• określa swój potencjał zawodowy oraz planuje dalszy rozwój w roli osoby prowadzącej wspomaganie szkół.
3.	<p>Metody i formy pracy</p> <p>Zajęcia stacjonarne z wykorzystaniem wykładów interaktywnych, uproblemowionych, prezentacji oraz aktywizujących metod pracy (Metaplan, Analiza SWOT, Jigsaw, strzała coachingowa, Metoda 5 kroków, cykl Kolba, kamieni milowych, rybi szkielet, metoda stacji,</p>

podejście problemowe, CLIL, projekt WebQuest..., World café,)

Formy pracy

- indywidualna
- zespołowa z prezentacją z analizą wyników pracy grupowej
- wykorzystanie narzędzi TIK i zasobów sieci
- dyskusja, burza mózgów, quizy, analiza dokumentacji

Łączna liczba godzin stacjonarnych- 70

Scenariusz 1- 15h

Scenariusz 2- 25h

Scenariusz 3- 16h

Scenariusz 4 - 14h

Tematy poszczególnych jednostek dydaktycznych (łącznie 70 h zajęć stacjonarnych)

Lp.	Temat zajęć	Liczba godzin
1.	Wspomaganie pracy szkoły – wprowadzenie do szkolenia	6
2.	Rozwój kompetencji kluczowych w procesie edukacji.	9
3.	Rozwój kompetencji porozumiewania się w językach obcych na I i II etapie edukacyjnym	9
4.	Proces uczenia się a rozwój kompetencji kluczowych	6
5.	Kompetencje ogólne istotne w rozwijaniu kompetencji porozumiewania się w językach obcych	10
6.	Językowe kompetencje komunikacyjne jako ważny element kształtowania kompetencji porozumiewania się w językach obcych.	10
7.	Środowisko przyjazne kształtowaniu kompetencji porozumiewania się w językach obcych.	6
8.	Wspomaganie pracy szkoły w kształtowaniu kompetencji porozumiewania się w językach obcych	10
9.	Planowanie rozwoju zawodowego uczestników szkolenia w zakresie wspomagania szkół.	4
Suma godzin		70

Scenariusz nr 1

Tematy zajęć:

Moduł 1: Wspomaganie pracy szkoły – wprowadzenie do szkolenia.

Moduł 2: Rozwój kompetencji kluczowych w procesie edukacji.

Moduł 1: Wspomaganie pracy szkoły – wprowadzenie do szkolenia.

Cele operacyjne

Uczestnik szkolenia:

- analizuje założenia kompleksowego wspomagania szkół i zadania instytucji systemu oświaty odpowiedzialnych za wspieranie szkół;
- wskazuje główne zadania osób zaangażowanych w proces wspomagania szkoły: specjalisty ds. wspomagania, ekspertów, dyrektora szkoły, nauczycieli;
- planuje wykonanie zadania polegającego na organizacji i prowadzeniu wspomagania szkoły w zakresie kształtowania kompetencji kluczowych uczniów.

Szczegółowe treści

- Założenia kompleksowego wspomagania szkół.
- Etapy procesu wspomagania szkół: diagnoza pracy szkoły, planowanie i realizacja działań służących poprawie jakości pracy szkoły, ocena procesu i efektów wspomagania.
- Zasady działania sieci współpracy i samokształcenia.
- Zadania placówek doskonalenia nauczycieli, poradni psychologiczno-pedagogicznych oraz bibliotek pedagogicznych w zakresie wspomagania szkół.
- Wymagania państwa wobec szkół i placówek oświatowych jako kierunek doskonalenia pracy szkoły w kształtowaniu kompetencji kluczowych uczniów.
- Znaczenie ewaluacji pracy szkoły (zewnętrznej i wewnętrznej) w diagnozie pracy szkoły.
- Zadania osób zaangażowanych w proces wspomagania: specjalisty ds. wspomagania, eksperta, dyrektora szkoły, nauczycieli oraz innych pracowników szkoły.
- Charakterystyka zadania dla uczestników szkolenia polegającego na wspomaganiu szkoły w zakresie kształtowania kompetencji kluczowych uczniów

Zasoby edukacyjne

Hajdukiewicz M., Wysocka J. (red.), Nauczyciel w szkole uczącej się. Informacje o nowym systemie wspomagania, Ośrodek Rozwoju Edukacji, Warszawa 2015 [online, dostęp dn. 02.05.2017].

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dn. 1 lutego 2013 r. w sprawie szczegółowych zasad działania publicznych poradni psychologiczno-pedagogicznych, w tym publicznych poradni specjalistycznych (Dz.U. z 2013 r. poz. 199).

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dn. 27 sierpnia 2015 r. w sprawie nadzoru pedagogicznego (Dz.U. z 2015 r. poz. 1270).

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dn. 28 lutego 2013 r. w sprawie szczegółowych zasad działania publicznych bibliotek pedagogicznych (Dz.U. z 2013 r. poz. 369).

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dn. 29 września 2016 r. w sprawie placówek doskonalenia nauczycieli (Dz.U. z 2016 r. poz. 1591).

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dn. 6 sierpnia 2015 r. w sprawie wymagań wobec szkół i placówek (Dz.U. z 2015 r. poz. 1214).

Ustawa z dn. 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (Dz.U. z 2016 r. poz. 198) oraz przepisy wykonawcze do wymienionych ustaw.

Ustawa z dn. 14 grudnia 2016 r. Przepisy wprowadzające ustawę Prawo oświatowe (Dz.U. z 2016 r. poz. 60).

Ustawa z dn. 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe (Dz.U. z 2016 r. poz. 59).

Ustawa z dn. 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela (Dz.U. z 2014 r. poz. 191).

Ustawa z dn. 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz.U. z 2015 r. poz. 2156 oraz z 2016 r. poz. 35, 64, 195, 668 i 1010).

Metody i techniki pracy

Metody pracy:

Wykład interaktywny, prezentacja, dyskusja, analiza dokumentów, Jigsaw, World café, metoda dramy.

Pomoce dydaktyczne:

Flipchart, markery, projektor, komputer, karty pracy (załącznik nr 2), karteczki, flamastry, internet

Przebieg zajęć (6h):

Wykład interaktywny z prezentacją na temat założeń i organizacji zmodernizowanego systemu doskonalenia nauczycieli opartego o kompleksowe wspomaganie szkół oraz doskonalenie w ramach sieci współpracy i samokształcenia.

Prezentacja *Planu wspomagania szkoły* (Załącznik nr 1) oraz przykładowych narzędzi do diagnozy w procesie wspomagania (metaplan, analiza SWOT, rybi szkielet, analiza pola sił).(2h)

Zadanie 1:

Zapoznaj się (metodą JIGSAW lub czytając na stronie) z materiałem dotyczącym etapów kompleksowego wspomagania szkół w rozwoju kompetencji kluczowych dostępnym w zasobach ORE <https://www.ore.edu.pl/2017/07/wspomaganie-szkol-w-rozwoju-kompetencji-kluczowych-uczniow-materialy-pomocnicze/> i przedyskutuj swoje wątpliwości z uczestnikami oraz prowadzącym szkolenie. (1h)

Zadanie 2:

Pracując w grupach określacie:

- Grupa A - Etapy procesu wspomagania szkół (diagnoza pracy szkoły, planowanie i realizacja działań służących poprawie jakości pracy szkoły, ocena procesu i efektów wspomagania);
- Grupa B - Zasady działania sieci współpracy i samokształcenia;
- Grupa C - Zadania osób zaangażowanych w proces wspomagania: specjalisty ds. wspomagania, eksperta, dyrektora szkoły, nauczycieli oraz innych pracowników szkoły. (1h 30 min)

Zadanie 3:

Po zapoznaniu się z materiałem ORE autorstwa Krystyny Adaśko, Marzeny Jasińskiej i Grażyny Kmieciak „Diagnoza pracy szkoły- etap I” oraz materiałem dostępnym na stronie <https://www.cen.gda.pl/wsparcie-szkol-i-placowek/wp-content/uploads/sites/26/2015/11/02-aa-Jak-wspomagac-prace-szkoly-Diagnoza.pdf> z pomocą narzędzia *Etherpad* odpowiedz na pytanie *Czemu służy diagnoza w procesie wspomagania szkół i nauczycieli? Weź udział w dyskusji.* (30 min)

Zadanie 4:

Wykorzystując materiał szkoleniowy nr 1 „Agenda spotkania z Radą Pedagogiczną” dostępny w module 1 na platformie elearningowej oraz jedno z poznanych w ramach zajęć stacjonarnych narzędzi/metod diagnostycznych (Załącznik nr 2 i kolorowe karteczki) przeprowadź symulowaną diagnozę potrzeb rozwojowych szkoły i doprowadź do wyłonienia zespołu zadaniowego. Praca metodą dramy.(1h)

Praca domowa

Zaplanuj szkic *Planu Wspomagania Szkoły* na bazie obszaru rozwojowego, jaki ujawnił się podczas pracy metodą dramy.

Skorzystaj z kart pracy – Załącznik 1 *Plan Wspomagania Szkoły* oraz materiałów i narzędzi dostępnych na stronie <https://www.ore.edu.pl/2017/07/wspomaganie-szkol-w-rozwoju-kompetencji-kluczowych-uczniow-materialy-pomocnicze/>

Moduł II. Rozwój kompetencji kluczowych w procesie edukacji

Cele operacyjne

Uczestnik szkolenia:

- definiuje pojęcie kompetencji;
- charakteryzuje kompetencje kluczowe zgodnie z Zaleceniem Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie kompetencji kluczowych w procesie uczenia się przez całe życie;
- wykazuje znaczenie kompetencji kluczowych dla przygotowania dzieci i młodzieży do dorosłego życia i funkcjonowania na rynku pracy;
- analizuje zapisy prawa oświatowego, które regulują kwestie związane z rozwijaniem kompetencji kluczowych uczniów;
- dowodzi ponadprzedmiotowego i interdyscyplinarnego charakteru kompetencji kluczowych;
- opisuje rolę szkoły w kształtowaniu kompetencji kluczowych uczniów.

Szczegółowe treści

- Kompetencje rozumiane jako wiedza, umiejętności i postawy.

- Kompetencje kluczowe w Zaleceniu Parlamentu Europejskiego i Rady – definicje.
- Społeczne i cywilizacyjne przyczyny ustanowienia kompetencji kluczowych istotnych w procesie uczenia się przez całe życie.
- Kompetencje kluczowe a rozwój intelektualny i psychomotoryczny dziecka.
- Wpływ kompetencji kluczowych na sprawne funkcjonowanie dzieci w dorosłym życiu i na rynku pracy.
- Kompetencje kluczowe w zapisach podstawy programowej oraz wymaganiach państwa wobec szkół i placówek.
- Ponadprzedmiotowy charakter kompetencji kluczowych.
- Rola różnych podmiotów środowiska szkolnego w kształtowaniu kompetencji kluczowych dzieci i młodzieży.
- Zadania osoby wspomagającej szkołę w procesie kształtowania kompetencji kluczowych uczniów.

Zasoby edukacyjne

Komisja Europejska/EACEA/Eurydice, Rozwijanie kompetencji kluczowych w szkołach w Europie. Wyzwania i szanse dla polityki edukacyjnej. Raport Eurydice, Urząd Publikacji Unii Europejskiej, Luksemburg 2012 [online, dostęp dn. 30.08.2016].

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dn. 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej (Dz.U. z 2017 r. poz. 356). □ Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dn. 6 sierpnia 2015 r. w sprawie wymagań wobec szkół i placówek (Dz.U. z 2015 r. poz. 1214). □ Zalecenie Parlamentu Europejskiego i Rady nr 2006/962/WE z dn. 18 grudnia 2006 r. w sprawie kompetencji kluczowych w procesie uczenia się przez całe życie (Dz.U. L 394 z 30.12.2006).

Zalecane metody i techniki pracy

Wykład interaktywny, burza mózgów, mapa myśli, praca zespołowa metodą World café, prezentacja wyników, omówienie, dyskusja.

Pomoce dydaktyczne:

Flipchart, markery, projektor, komputer, karty pracy, flamastry

Przebieg zajęć (9h):

Wykład interaktywny na temat kompetencji kluczowych w procesie uczenia się przez całe życie oraz przygotowania dzieci i młodzieży do dorosłego życia i funkcjonowania na rynku pracy. Określenie roli szkoły w tym zakresie. (2h)

Zadanie 1:

- Określ zadania osoby wspomagającej szkołę w procesie kształtowania kompetencji kluczowych uczniów – grupa A
- Określ role różnych podmiotów środowiska szkolnego w kształtowaniu kompetencji kluczowych dzieci i młodzieży – grupa B (2h)

Zadanie 2:

Zapoznajcie się z preambułą do podstawy programowej oraz Europejskim Systemem Opisu Kształcenia Językowego (ESOKJ), następnie przygotujcie mapy pomysłów wskazujące możliwości rozwijania kompetencji kluczowych w różnych obszarach: edukacji wczesnoszkolnej, przedmiotów matematyczno-przyrodniczych, humanistycznych, artystycznych, języków obcych, wychowania fizycznego... określając w ten sposób ich ponadprzedmiotowy charakter (3-4 grup) - (4h)

Zadanie 3: Weź udział w dyskusji na temat przydatność tych umiejętności w życiu dorosłym. (1h)

Scenariusz nr 2

Tematy zajęć:

Moduł 3: Rozwój kompetencji porozumiewania się w językach obcych na I i II etapie edukacyjnym

Moduł 4: Proces uczenia się a rozwój kompetencji kluczowych

Moduł 5: Kompetencje ogólne istotne w rozwijaniu kompetencji porozumiewania się w językach obcych

Moduł III. Rozwój kompetencji porozumiewania się w językach obcych na I i II etapie edukacyjnym

Cele operacyjne

Uczestnik szkolenia:

- opisuje poziom rozwoju kompetencji porozumiewania się w językach obcych na I i II etapie edukacyjnym;
- wyjaśnia znaczenie rozwijania kompetencji porozumiewania się w językach obcych w procesie edukacji szkolnej i w dorosłym życiu;
- na podstawie badań ogólnopolskich oraz opisu efektów kształcenia określonych w podstawie programowej wskazuje kierunki kształtowania kompetencji dotyczącej porozumiewania się w językach obcych.

Szczegółowe treści

- Istotne elementy definicji porozumiewania się w językach obcych kształtowane na I i II etapie edukacyjnym:
 - sprawność porozumiewania się w języku ojczystym jako baza kompetencji porozumiewania się w językach obcych (rozumienie, wyrażanie, interpretowanie myśli, pojęć i faktów);
 - sprawność w posługiwaniu się językiem (słownictwo, gramatyka funkcjonalna, typy interakcji, konteksty posługiwania się językiem);
 - sprawność komunikacyjna i umiejętności mediacyjne, w tym komunikacja niewerbalna i znaczenie mowy ciała w kontekście różnych kultur i języków,
- konwencje społeczne i konteksty kulturowe;
- nastawienie do nauki języka (pozytywne podejście do procesu uczenia się, ciekawość języków i komunikacji międzykulturowej, w tym otwarcie na języki jako jedno z podejść pluralistycznych).
 - Kompetencje ogólne i językowe oraz kompetencje komunikacyjne według Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego.
 - Znaczenie kształtowania kompetencji porozumiewania się w językach obcych na I i II etapie edukacyjnym dla dalszych losów ucznia
 - Porozumiewanie się w językach obcych w polskiej szkole w świetle badań edukacyjnych.
 - Profil kompetencyjny ucznia i profil kompetencyjny nauczyciela na I i II etapie kształcenia w kontekście zapisów podstawy programowej jako kierunku

wspomagania szkół. Czynniki sprzyjające kształtowaniu kompetencji porozumiewania się w językach obcych, m.in.

- strategie nauczania oraz metody i formy pracy dobrane odpowiednio do etapu rozwojowego; współpraca nauczycieli;
- praca wychowawcza; współpraca z rodzicami dzieci;
- środki dydaktyczne, w tym narzędzia TIK, w procesie edukacji językowej.

Zasoby edukacyjne

Muszyński M., Campfield D., Szpotowicz M., Język angielski w szkole podstawowej – jakość i efekty nauczania. Wyniki podłużnego badania efektywności nauczania języka angielskiego (2011–2014), Instytut Badań Edukacyjnych, Warszawa 2015 [online, dostęp dn. 30.09.2016].

Andrzejewska E., Kompetencje nauczyciela języków obcych w edukacji wczesnoszkolnej, „Języki Obce w Szkole”, nr 4/2008.

Candelier M., Schröder-Sura A., Wspieranie rozwoju kompetencji różnojęzycznych i międzykulturowych w klasie szkolnej, „Języki Obce w Szkole”, nr 4/2012 [online, dostęp dn. 07.10.2016].

Dysarz Z., Poziom rozwoju kompetencji komunikacyjnej dzieci prawidłowo rozwijających się i z zaburzonym rozwojem w ocenie rodziców i nauczycieli, [w:] Mrózek R. (red.), Język w przestrzeni edukacyjnej, Uniwersytet Śląski, Katowice 2000.

Europejski system opisu kształcenia językowego: uczenie się, nauczanie, ocenianie, Wydawnictwa Centralnego Ośrodka Rozwoju Nauczycieli, Warszawa 2001 [online, dostęp dn. 23.09.2016].

Komorowska H., Metodyka nauczania języków obcych, Wydawnictwo Fraszka Edukacyjna, Warszawa 2005.

Nauczanie wielojęzyczne, „Języki Obce w Szkole”, nr 2/2015 [online, dostęp 23.09.2016].

Pamuła M., Metodyka nauczania języków obcych w kształceniu zintegrowanym, Wydawnictwo Fraszka Edukacyjna, Warszawa 2013.

Rozwijanie sprawności receptywnych, „Języki Obce w Szkole”, nr 1/2016 [online, dostęp dn. 23.09.2016].

Rozwijanie sprawności produktywnych, „Języki Obce w Szkole”, nr 2/2016 [online, dostęp dn. 23.09.2016].

Ustawa o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji z dn. 22 grudnia 2015 r. (Dz.U. z 2016 r. poz. 64).

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dn. 13 kwietnia 2016 r. w sprawie charakterystyk drugiego stopnia Polskiej Ramy Kwalifikacji typowych dla kwalifikacji o charakterze ogólnym – poziomy 1–4 (Dz.U. z 2016 r. poz. 520).

FREPA oraz pluralistyczne podejścia w Polsce [online, dostęp dn. 07.10.2016].

Europejskie Portfolio Językowe: wszystkie wersje online dla różnych grup wiekowych wraz z przewodnikami do pobrania [online, dostęp dn. 07.10.2016].

Zalecane metody i techniki pracy

Wykład interaktywny, burza mózgów, praca zespołowa, dyskusja

Pomoce dydaktyczne:

Projektor, komputer, karty pracy (załącznik nr 3), internet, dokumenty z zapisami treści podstawy programowej

Przebieg zajęć (9h):

Wykład na temat badań ogólnopolskich w zakresie skuteczności rozwijania kompetencji porozumiewania się w językach obcych w szkołach w odniesieniu do opisu efektów kształcenia określonych w podstawie programowej. Dyskusja na temat kierunków kształtowania kompetencji dotyczącej porozumiewania się w językach obcych. (3h)

Zadanie:

Przeanalizuj wybrane punkty podstawy programowej I i II etapu edukacyjnego (praca w dwóch grupach) w zakresie języka obcego nowożytnego, a następnie opracuj przykłady zadań językowych ukierunkowanych na rozwijanie różnych kompetencji kluczowych. Nie zapomnij o narzędziach TIK! W tym celu wypełnij przygotowaną przez prowadzącego tabelkę uwzględniającą następujące elementy: kompetencje kluczowe, wiedzę, umiejętności (zadania z zakresu recepcji, produkcji, interakcji i mediacji), formy i metody pracy, postawy. Prezentacja wyników i omówienie. (3h)

Po omówieniu zmiana grup i ponowne przygotowanie tabelki w oparciu o inne treści podstawy programowej. Prezentacja wyników i omówienie. (3h)

Tabelka – załącznik nr 3

Do wykonania tego zadania możesz zaplanować także wykorzystanie narzędzi poznanych w ramach zajęć elearningowych.

Moduł IV. Proces uczenia się a rozwój kompetencji kluczowych

Cele operacyjne

Uczestnik szkolenia:

- opisuje przebieg procesu uczenia się;
- określa czynniki wpływające na efektywność procesu uczenia się wynikające z najnowszej wiedzy i badań;
- uzasadnia znaczenie relacji między uczniem a nauczycielem w procesie uczenia się;
- identyfikuje czynniki związane z organizacją pracy szkoły, które sprzyjają procesom uczenia się;
- wskazuje związek procesu uczenia się z kształtowaniem kompetencji kluczowych uczniów;
- łączy wiedzę na temat uczenia się z wiedzą dotyczącą procesowego wspomagania szkół.

Szczegółowe treści:

- Przebieg procesu uczenia się:
 - etapy procesu uczenia się: od nieświadomej niekompetencji do nieświadomej kompetencji;
 - rozwój prostych i złożonych umiejętności (np. na podstawie taksonomii celów wg B. Blooma) jako warunek skutecznego nauczania.
- Czynniki wpływające na proces uczenia się:
 - podmiotowość ucznia w procesie uczenia się;
 - znajomość metod i technik służących poznaniu własnych strategii uczenia się;
 - integrowanie wiedzy (nowej z dotychczas zdobytą, wiedzy z różnych dziedzin) i hierarchiczne jej porządkowanie;
 - praktyczne wykorzystywanie zdobywanej wiedzy i umiejętności w szkole oraz codziennym życiu;

- wpływ motywacji i emocji na przebieg procesu uczenia się;
- możliwości i ograniczenia ludzkich zdolności do przyswajania informacji.
 - Środowiska edukacyjne sprzyjające uczeniu się:
 - relacje nauczyciel–uczeń;
 - praca zespołowa;
 - metody pracy nauczyciela;
 - indywidualizacja nauczania;
 - organizacja przestrzeni szkolnej.
 - Proces uczenia się drogą do kształtowania i rozwijania kompetencji kluczowych uczniów:
 - wiedza o przebiegu procesu uczenia się jako podstawa do budowania skutecznej diagnozy pracy szkoły;
 - monitorowanie procesu uczenia się jako istotny element wdrażania zmian służących kształtowaniu kompetencji kluczowych uczniów.

Zasoby edukacyjne

Borek A., Domerecka B., Dobrze zorganizowana aktywność i bierność, System Ewaluacji Oświaty [online, dostęp dn. 14.09.2016].

Dumont H., Istanc D., Benavides F., Istota uczenia się. Wykorzystanie wyników badań w praktyce, Wolters Kluwer, Warszawa 2013.

Hattie J., Widoczne uczenie się dla nauczycieli, Centrum Edukacji Obywatelskiej, Warszawa 2015.

Ligęza A., Franczak J., Jak analizuje się wyniki egzaminów zewnętrznych w polskich szkołach? Raport z wyników ewaluacji zewnętrznej, System Ewaluacji Oświaty [online, dostęp dn. 14.09.2016].

Marzano R.J., Sztuka i teoria skutecznego nauczania, Centrum Edukacji Obywatelskiej, Warszawa 2012.

Okoń W., Wprowadzenie do dydaktyki ogólnej, Wydawnictwo Akademickie Żak, Warszawa 1998.

Schaffer D.R., Kipp K., Psychologia rozwoju. Od dziecka do dorosłości, Harmonia, Gdańsk 2015.

Taraszkiewicz M., Plewka Cz., Uczymy się uczyć, Towarzystwo Wiedzy Powszechnej, Warszawa 2010.

Swat-Pawlicka M., Pawlicki A., Analiza niektórych danych w związku z wymaganiem Uczniowie są aktywni, System Ewaluacji Oświaty [online dostęp dn.14.09.2016].
Tędziągolska M., W jaki sposób szkoła mówi, że warto się uczyć?, System Ewaluacji Oświaty [online, dostęp dn. 14.09.2016].

Rosenberg M., Porozumienie bez przemocy, Jacek Santorski & Co Agencja Wydawnicza, Warszawa 2000

Zalecane metody i techniki pracy

Wykład interaktywny, burza mózgów, definiowanie pojęć, praca zespołowa Metoda Jigsaw

Pomoce dydaktyczne:

Flipchart, markery, projektor, komputer, karty pracy (załącznik 4), internet,

Przebieg zajęć (6h):

Wykład interaktywny na temat możliwości mózgu dziecka oraz przebiegu procesów uczenia się i czynników wpływających na ten proces (1h)

Wykład przygotowany w oparciu o publikacje:

-Dumont H., Istanc D., Benavides F., Istota uczenia się. Wykorzystanie wyników badań w praktyce, Wolters Kluwer, Warszawa 2013.

- Hattie J., Widoczne uczenie się dla nauczycieli, Centrum Edukacji Obywatelskiej, Warszawa 2015.

- Rosenberg M., Porozumienie bez przemocy, Jacek Santorski & Co Agencja Wydawnicza, Warszawa 2000

- <https://www.ore.edu.pl/2015/03/zmieniajaca-sie-szkola/>

- <http://www.budzaciaszkoła.pl/>

Diagnoza stylów uczenia się – Załącznik nr 4 (1h)

Zadanie 1:

Zapoznaj się z publikacjami (metodą Jigsaw): „Mózg dziecka – stymulacja pobudzająca rozwój” (Listopad 18, 2017 w [Psychologia](#)) dostępną pod linkiem <https://pieknoumyslu.com/mozg-dziecka-stymulacja-rozwoj/> , fragmentem książki André Stern`a „...I nigdy nie chodziłem do szkoły” i Taraszkiewicz M., Plewka Cz., Uczymy się

uczyć, Towarzystwo Wiedzy Powszechnej, Warszawa 2010., a następnie określi w formie mapy myśli warunki istotne dla rozwoju kompetencji uczenia się uwzględniając podstawy neurobiologiczne funkcjonowania mózgu, różne style uczenia się oraz indywidualne predyspozycje każdego ucznia.(2h)

Zadanie 2:

Z pomocą narzędzia *Aswergarden* <https://answer garden.ch/> określi wiedzę, umiejętności i postawy istotne dla rozwijania kompetencji uczenia się. (2h)

Moduł V. Kompetencje ogólne istotne w rozwijaniu kompetencji porozumiewania się w językach obcych

Cele operacyjne

Uczestnik szkolenia:

- wskazuje sposoby kształtowania u uczniów na I i II etapie edukacyjnym wiedzy o świecie, społeczeństwie i kulturze obszaru poznawanego języka oraz budowania świadomości różnorodności kulturowej;
- określa obszary pracy szkoły pozwalające kształtować u uczniów na I etapie edukacyjnym zdolność do podejmowania efektywnych działań w różnych obszarach życia;
- opisuje sposoby i metody budowania konstruktywnych relacji uczniów z ludźmi, którzy są innej narodowości lub wyrośli w innej kulturze;
- analizuje uwarunkowania osobowościowe oraz wyjaśnia sposoby budowania umiejętności radzenia sobie z trudnościami i motywacji wewnętrznej uczniów na I i II etapie edukacyjnym;
- wskazuje, jakie umiejętności uczenia się, planowania i organizowania własnej nauki oraz poszukiwania źródeł informacji powinien zdobyć uczeń na I etapie edukacyjnym, by osiągnąć sukcesy w edukacji językowej;
- wspiera nauczycieli w budowaniu kompetencji ogólnych uczniów, które stanowią bazę do rozwijania u dzieci kompetencji porozumiewania się w językach obcych.

Szczegółowe treści

-
- Działania podejmowane przez szkołę w zakresie kształtowania kompetencji międzykulturowej:
 - zapoznanie z symbolami narodowymi i regionu pochodzenia, podtrzymywanie tradycji polskich i małej ojczyzny (obyczaje, piosenki, muzyka, potrawy, pamiątki, rekwizyty charakterystyczne dla danego regionu, omawianie legend i baśni reprezentatywnych dla własnej i poznawanej wspólnoty);
 - wprowadzenie nazw, flag, symboli oraz podstawowych tradycji wybranych krajów nauczanego języka (plakaty, projekty, wystawy);
 - budowanie rytuałów i podtrzymywanie tradycji szkoły i małych społeczności, w których dziecko funkcjonuje (np. uczniowski klub sportowy, chór, harcerstwo);
 - kształtowanie postaw otwartości i ciekawości wobec innych kultur, np. przez prezentacje multimedialne, wirtualne wycieczki zapoznające z najważniejszymi wytworami kultury i osiągnięciami cywilizacyjnymi danego obszaru, ilustrowane książki o tematyce wielojęzycznej i różnokulturowej;
 - organizowanie uroczystości szkolnych i związanych ze świętami kultury narodowej (także regionalnych);
 - organizowanie festynów i spotkań rodzinnych oraz realizacja projektów międzypokoleniowych, np. Boże Narodzenie moich dziadków, zabawy moich przodków;
 - uwzględnienie obecności uczniów wielojęzycznych, obcojęzycznych, odmiennych kulturowo w środowisku szkolnym – indywidualizacja podejścia podczas zajęć, stwarzanie okazji do prezentowania własnej kultury i zachowań zgodnych z kulturą pochodzenia;
 - świętowanie Europejskiego Dnia Języków – udział w pokazach, konkursach, przygotowanie prostych prezentacji, nauka zwrotów grzecznościowych w różnych językach;
 - wykorzystanie rekwizytów oraz gier planszowych, np. związanych z tematyką miast/stolic europejskich;
 - zapraszanie i organizowanie spotkań z obcokrajowcami mieszkającymi w otoczeniu szkoły lub współpraca z międzynarodowymi wolontariuszami oraz przygotowanie uczniów do udziału w nich;
 - zachęcanie do promowania własnej kultury, np. przez śpiewanie piosenek, prezentację pamiątek;
 - przygotowanie uczniów do radzenia sobie z innością/stresem w sytuacji zetknięcia się z nieznaną kulturą;

-
- przygotowywanie uczniów do udziału w międzynarodowych projektach (eTwinning) oraz wymianach i zaangażowanie się w wymiany, np. przez goszczenie uczniów z innych krajów;
 - współpraca z instytucjami i podmiotami działającymi na rzecz edukacji międzykulturowej i językowej, np. British Council, Goethe Institut, Alliance Française, ambasady, American Corner;
 - poszerzanie zasobów szkoły o materiały autentyczne (czasopisma, książki, filmy, plakaty, przedmioty) związane z obszarem nauczanego języka.
 - Działania nauczycieli służące rozwijaniu autonomii ucznia w procesie nabywania kompetencji porozumiewania się w języku obcym:
 - wykorzystanie Europejskiego Portfolio Językowego we wdrażaniu uczniów do umiejętności samooceny i stopniowego nabywania postawy autonomicznej w uczeniu się;
 - dbałość o prawidłową komunikację nauczycieli z uczniami (modelowanie prawidłowych zachowań komunikacyjnych), przestrzeganie stosowania form i zwrotów grzecznościowych w społeczności szkolnej, nauka zwrotów grzecznościowych w różnych językach – stosowanie ich w sytuacjach zabawy i różnych kontekstach lekcji;
 - stwarzanie sytuacji wychowawczych, w których uczniowie komunikują swoje potrzeby;
 - organizowanie wsparcia rówieśniczego dotyczącego codziennych trudności uczniów w szkole, włączanie dzieci w rolę ucznia-pomocnika nauczyciela;
 - organizowanie na różnych przedmiotach form pracy zespołowej: w parach, grupach oraz gier dydaktycznych, zadań wymagających od uczniów dzielenia się posiadanymi informacjami;
 - ewaluacja wybranych zadań w podręcznikach do nauki języków obcych pod kątem aktywnych form nauczania oraz rozwijania umiejętności pracy;
 - formułowanie poleceń w sposób zrozumiały dla ucznia;
 - przedstawienie celów lekcji w sposób zrozumiały dla ucznia;
 - kształtowanie umiejętności zadawania pytań i aktywnego słuchania;
 - zapoznanie dzieci z prostymi strategiami uczenia się języków obcych, tj. mnemotechnika, grupowanie, skojarzenia;
 - poszukiwanie źródeł informacji o/w językach obcych;

-
- kształtowanie pozytywnego obrazu umiejętności uczniów przez udzielanie informacji zwrotnej;
 - wykorzystanie nowoczesnych technologii informacyjno-komunikacyjnych (np. Class Dojo, Quizlet, Quizziz, ToonDoo, Bitstrips, Funny Times, Funnywow, Bubble.us, Kahoot);
 - stwarzanie przestrzeni do działania i współdziałania (praca w parach/grupach) pod bezpośrednim nadzorem osoby dorosłej w zorganizowanych warunkach, m.in. przez wdrażanie uczniów do planowania własnej pracy na podstawie kryteriów sukcesów (NaCoBeZU);
 - kształtowanie gotowości do rozwiązywania prostych problemów we współdziałaniu.
 - Wykorzystanie wiedzy dotyczącej kompetencji ogólnych, istotnych dla rozwijania kompetencji porozumiewania się w językach obcych, w pracy osoby wspomagającej.

Zasoby edukacyjne

Brophy J., Motywowanie uczniów do nauki, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2007.
Europejskie portfolio językowe dla dzieci w wieku 6–10 lat, Ośrodek Rozwoju Edukacji, Warszawa 2006 [online, dostęp dn. 26.09.2016].

Jaroszewska A., Rozwój świadomości wielokulturowej dziecka – wnioski z przeprowadzonych badań, „Poliglota”, nr 2(6)/2007.

Kamińska J., Ocenianie osiągnięć uczniów w edukacji wczesnoszkolnej, Wydawnictwo Harmonia, Gdańsk 2000.

Karpińska-Musiał B., Międzykulturowość w glottodydaktyce, Wydawnictwo Uniwersytetu Gdańskiego, Gdańsk 2015.

Klimowicz A. (red.), Edukacja międzykulturowa. Poradnik dla nauczyciela, Centralny Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli, Warszawa 2004.

Komorowska H., Sprawdzanie umiejętności w nauce języka obcego. Kontrola – Ocena – Testowanie, Wydawnictwo Fraszka Edukacyjna, Warszawa 2002.

Martinelli S., Taylor M. (red.), Uczenie się międzykulturowe. Pakiet szkoleniowy, Rada Europy i Komisja Europejska, 2000.

Nauczanie wielojęzyczne, „Języki Obce w Szkole”, nr 2/2015 [online, dostęp dn. 23.09.2016].
Pawlak M. (red.), Autonomia w nauce języka obcego – co osiągnęliśmy i dokąd zmierzamy?, Wydział PedagogicznoArtystyczny UAM. Poznań–Kalisz–Konin 2008. Repozytorium Uniwersytetu A. Mickiewicza [online, dostęp dn. 6.06.2016].

Scenariusze zajęć nt. wielokulturowości i praw cudzoziemców, Helsińska Fundacja Praw Człowieka [online, dostęp dn. 3.09.2016].

Zalecane metody i techniki pracy

Wykład interaktywny, dyskusja, burza mózgów, WebQuest,

Pomoce dydaktyczne:

Projektor, komputer, flipchart, markery, internet,

Przebieg zajęć (10h):

- Wykład interaktywny na temat sposobów kształtowania u uczniów na I i II etapie edukacyjnym wiedzy o świecie, społeczeństwie i kulturze obszaru poznawanego języka oraz budowania świadomości różnorodności kulturowej; (1h)
- Dyskusja na temat sposobów i metod budowania konstruktywnych relacji uczniów z ludźmi, którzy są innej narodowości lub wyrośli w innej kulturze; (1h)
- Wykład interaktywny na temat umiejętności uczenia się, planowania i organizowania własnej nauki oraz poszukiwania źródeł informacji, jakie powinien zdobyć uczeń na I etapie edukacyjnym, by osiągać sukcesy w edukacji językowej; (1h)
- Dyskusja na temat: Jak wspierać nauczycieli w budowaniu kompetencji ogólnych uczniów, które stanowią bazę do rozwijania u dzieci kompetencji porozumiewania się w językach obcych? Wymiana pomysłów.(1h)

Zadanie 1: Na podstawie publikacji „Nowoczesne metody edukacyjne i mobilne technologie” dostępnej na stronie <http://www.enauczanie.com/start> lub innego dowolnego źródła opisz w kilku krokach metodę WebQuest oraz inną wybraną metodę wspierającą rozwijanie autonomii oraz kompetencji kluczowych ucznia. (2h)

Zadanie 2: Skonstruujcie w grupach WebQuesty na temat działań nauczycieli służących rozwijaniu autonomii ucznia w procesie nabywania kompetencji porozumiewania się w języku obcym na I i II etapie edukacyjnym (uwzględnijcie różne metody i techniki uczenia się, jak np. mnemotechniki, narzędzia TIK, jak np. Class Dojo, Quizlet, Quizziz, ToonDoo, Bitstrips, Funny Times, Funnywow, Bubble.us, Kahoot itp.). (4h)

Skorzystaj z informacji zawartych na stronie ORE:

<https://www.ore.edu.pl/2017/07/wspomaganie-szkol-w-rozwoju-kompetencji-kluczowych-uczniow-materialy-pomocnicze/>

Scenariusz nr 3

Tematy zajęć:

Moduł 6: Językowe kompetencje komunikacyjne jako ważny element kształtowania kompetencji porozumiewania się w językach obcych

Moduł 7: Środowisko przyjazne kształtowaniu kompetencji porozumiewania się w językach obcych

Moduł VI. Językowe kompetencje komunikacyjne jako ważny element kształtowania kompetencji porozumiewania się w językach obcych

Cele operacyjne

Uczestnik szkolenia:

- wskazuje metody i techniki nauczania języka obcego adekwatne do I i II etapu edukacji, które kształtują kompetencję porozumiewania się w językach obcych;
- wyjaśnia znaczenie wybranych metod i technik nauczania umożliwiających uczniom podejmowanie konkretnych działań językowych stosownie do kontekstu i wieku rozwojowego;
- podkreśla znaczenie ekspozycji na język, efektywnej korekty błędów językowych oraz zwiększania czasu przeznaczonego na swobodne wypowiedzi uczniów dla podnoszenia jakości nauczania języków obcych;
- wspiera nauczycieli w doskonaleniu ich warsztatu pracy związanego z kształtowaniem u uczniów językowych kompetencji komunikacyjnych;
- inicjuje współpracę nauczycieli w zakresie dzielenia się dobrymi praktykami oraz obserwacji koleżeńskich.

Szczegółowe treści

- Prezentacja metod i technik efektywnych w kształtowaniu kompetencji porozumiewania się w językach obcych na I i II etapie edukacyjnym:
- techniki pracy z flashcards;
- stacje zadaniowe;

-
- elementy LdL (uczenie się poprzez nauczanie);
 - kamishibai;
 - miniprezentacje;
 - projekty i miniprojekty;
 - techniki dramy;
 - praca z książką ilustrowaną w języku obcym (np. children's picture book, album de jeunesse).
 - Zarządzanie procesem lekcyjnym w celu wzmocnienia ekspozycji ucznia na język obcy:
 - nadrzędność sprawności receptywnych, a później mówienia, ze szczególnym zwróceniem uwagi na rozwój sprawności prowadzenia rozmowy (inicjowanie/kończenie rozmowy, zadawanie pytań, tzw. classroom language);
 - formułowanie instrukcji i poleceń w sposób zrozumiały dla ucznia, konsekwentne prowadzenie lekcji w języku obcym;
 - stosowanie zadań, w których uczeń odgaduje znaczenie nowych słów, stawia hipotezy, manipuluje nową wiedzą oraz stosuje ją w odniesieniu do własnych potrzeb i w różnych kontekstach sytuacyjnych;
 - pozostawienie uczniom czasu na oswojenie się z nowym słownictwem oraz z danymi zjawiskami językowymi;
 - wdrażanie ucznia do pracy według otrzymanych wskazówek bez nadzoru osoby ukierunkowującej;
 - wspieranie spontanicznych wypowiedzi uczniów, prowokowanie interakcji, wykorzystywanie naturalnych zdolności aktorskich dzieci oraz ich braku zahamowań w mówieniu;
 - organizowanie sytuacji edukacyjnych, w których uczeń może stosować nowe słowa i zwroty w wielu różnych okolicznościach lub kontekstach językowych;
 - strategia korekty błędów: akceptacja błędów/niepełnych wypowiedzi/echa językowego, unikanie nadmiernej koncentracji na poprawności językowej, akceptacja spontanicznych wypowiedzi uczniów wspieranych gestykulacją przy jednoczesnym dostarczaniu wielu poprawnych wzorców językowych;

- stosowanie zróżnicowanych form powtarzania tego samego materiału językowego tak, aby uczniowie chętnie i z radością ćwiczyli słowa i zwroty.

- Planowanie systemowej pracy z wykorzystaniem poznanych metod i technik:

- budowanie/modyfikacja planów pracy dydaktycznej w kierunku wzmocnienia działań służących kształtowaniu kompetencji porozumiewania się;

- identyfikowanie wskaźników efektywnej lekcji języka obcego prowadzącej do podejmowania przez uczniów działań językowych (proporcje czasu mówienia nauczyciela vs ucznia, praca w parach/grupach vs lekcja frontalna, zadania motywujące do aktywności, komunikacji i współpracy);

- prezentacja dobrej praktyki – uczestnictwo w sieci współpracy i samokształcenia.

- Wspieranie nauczycieli w planowaniu rozwoju zawodowego służącego doskonaleniu umiejętności kształtowania kompetencji porozumiewania się w językach obcych:

- poszerzanie wiedzy na temat programów mobilności ponadnarodowych dla nauczycieli języków obcych (Erasmus+, stypendia Goethe Institut, staże itp.);

- prezentacja przykładowych stowarzyszeń zrzeszających nauczycieli języków obcych oraz wymiana doświadczeń i informacji przez uczestników;

- wymiana doświadczeń w zakresie udziału w różnych formach doskonalenia, np. programach mobilności, szkoleniach, kursach online.

Zasoby edukacyjne

Andrzejewska E., Kompetencje nauczyciela języków obcych w edukacji wczesnoszkolnej, „Języki Obce w Szkole”, nr 4/2008 [online, dostęp dn 2.05.2017].

Dryjska M., Jak uczyć metodą stacji dydaktycznych? Charakterystyka metody i przykłady, „Języki Obce w Szkole”, nr 2/2015 [online, dostęp dn. 18.06.2016].

Gardner H., Inteligencje wielorakie. Teoria w praktyce, Media Rodzina, Poznań 2002.
Komorowska H., Metodyka nauczania języków obcych, Wydawnictwo Fraszka Edukacyjna, Warszawa 2005.

Kotarba-Kańczugowska M., Dynamika wczesnej nauki języków obcych, czyli o tym, co dzieje się na styku przedszkola ze szkołą podstawową, „Języki Obce w Szkole”, nr 1/2013 [online, dostęp dn. 29.09.2016].

Janowska I., Podejście zadaniowe do nauczania i uczenia się języków obcych. Na przykładzie języka polskiego jako obcego, Wydawnictwo Universitas, Kraków 2011.

Pamuła M., *Metodyka nauczania języków obcych w kształceniu zintegrowanym*, Wydawnictwo Fraszka Edukacyjna, Warszawa 2006.

Pamuła M., Sikora-Banasik D., *Inteligencje wielorakie na zajęciach języka angielskiego, czyli jak skutecznie i ciekawie uczyć dzieci w młodszym wieku szkolnym*, CODN, Warszawa 2008.
Przetacznikowa M., *Rozwój psychiczny dzieci w wieku od 6 do 10 lat*, [w:] Wilgocka-Okoń B. (red.), *Edukacja wczesnoszkolna*, WSiP, Warszawa 1985.

Sowińska H., Misiorna E., Michalak R., *Konteksty edukacji zintegrowanej*, Wydawnictwo ERUDITUS, Poznań 2002. □ Spitzer M., *Jak uczy się mózg*, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2012.

Tokarz D., *Wykorzystanie narzędzi TIK na lekcjach języka angielskiego na przykładzie projektów eTwinning*, „Języki Obce w Szkole”, nr 4/2012 [online, dostęp dn. 2.05.2017].

Stowarzyszenia nauczycieli w Polsce:

International Association of Teachers of English as a Foreign Language IATEFL Poland [online, dostęp dn. 29.03.2016].

Polskie Stowarzyszenie Nauczycieli i Wykładowców Języka Rosyjskiego [online, dostęp dn. 29.03.2016].

Polskie Stowarzyszenie Nauczycieli Języka Niemieckiego [online, dostęp dn. 29.03.2016].
Polskie Towarzystwo Neofilologiczne [online, dostęp dn. 29.03.2016].

Stowarzyszenie Nauczycieli Języka Francuskiego w Polsce PROF. EUROPE [online, dostęp dn. 29.03.2016].

Zalecane metody i techniki pracy

Metoda stacji zadaniowych, burza mózgów, World café, wykład interaktywny, dyskusja, prezentacja.

Pomoce dydaktyczne:

Projektor, komputer, flipchart, markery, internet,

Przebieg zajęć (10h):

Ćwiczenie wprowadzające – stacje zadaniowe

Jak skutecznie i szybko nauczyć się języka obcego? (2h)

Przeprowadzenie krótkich ćwiczeń językowych z wykorzystaniem przedstawionych na stacjach metod.

Materiały opracowane na podstawie literatury:

Andrzejewska E., Kompetencje nauczyciela języków obcych w edukacji wczesnoszkolnej, „Języki Obce w Szkole”, nr 4/2008 [online, dostęp dn 2.05.2017].

Dryjska M., Jak uczyć metodą stacji dydaktycznych? Charakterystyka metody i przykłady, „Języki Obce w Szkole”, nr 2/2015 [online, dostęp dn. 18.06.2016].

Janowska I., Podejście zadaniowe do nauczania i uczenia się języków obcych. Na przykładzie języka polskiego jako obcego, Wydawnictwo Universitas, Kraków 2011.

Pamuła M., Metodyka nauczania języków obcych w kształceniu zintegrowanym, Wydawnictwo Fraszka Edukacyjna, Warszawa 2006.

Zadanie 1:

- Wskaż metody i techniki uczenia języka obcego adekwatne do I i II etapu edukacji, które kształtują kompetencję porozumiewania się w językach obcych; praca w 2 grupach metodą World café
- Wyjaśnij znaczenie wybranych metod i technik nauczania- uczenia się (każdy po 2-3 przykłady) umożliwiających uczniom podejmowanie konkretnych działań językowych stosownie do kontekstu i wieku rozwojowego;
 - Opracuj i przedstaw materiał w formie prezentacji multimedialnej, np. Power Point, google, Prezi lub innej (4h)

Wykład interaktywny: Jak zarządzać procesem lekcyjnym, aby wzmacniać ekspozycję ucznia na język obcy (1h)

Planowanie systemowej pracy z wykorzystaniem poznanych metod i technik – dyskusja, zebranie informacji na flipcharcie (1h)

Wymiana doświadczeń w zakresie udziału w różnych formach doskonalenia, np. programach mobilności, szkoleniach, kursach online – rozmowa, wskazanie zasobów sieci (1h)

Zadanie 2:

Zapoznaj się z zasobami stron dotyczących programów mobilności ponadnarodowych dla nauczycieli języków obcych oraz realizacji projektów międzynarodowych dla dzieci/młodzieży (Erasmus+, stypendia Goethe Institut, staż, PNWM, DWPN itp.);

Opracuj pomysł na realizację projektu dzieci /młodzieży w ramach jednego z powyższych programów i zaprezentuj na forum. (1h)

Moduł VII. Środowisko przyjazne kształtowaniu kompetencji porozumiewania się w językach obcych

Cele operacyjne

Uczestnik szkolenia:

- wyjaśnia rolę środowiska szkolnego w motywowaniu uczniów do rozwijania kompetencji porozumiewania się w językach obcych;
- wskazuje elementy klimatu społecznego w szkole, które wpływają na rozwijanie kompetencji porozumiewania się w językach obcych na I etapie edukacyjnym, oraz możliwości ich kształtowania;
- ustala możliwości aranżowania przestrzeni szkolnej w sposób sprzyjający rozwijaniu wskazanej kompetencji;
- zna sposoby indywidualizacji nauczania oraz dostosowania wymagań do potrzeb i możliwości uczniów na I i II etapie edukacyjnym;
- potrafi wspomagać szkołę w tworzeniu środowiska przyjaznego rozwijaniu kompetencji porozumiewania się w językach obcych w szkole podstawowej.

Treści szczegółowe

- Tworzenie atmosfery sprzyjającej skutecznemu rozwijaniu u uczniów kompetencji porozumiewania się w językach obcych na I i II etapie edukacyjnym, np.

-kreowanie efektywnych sytuacji edukacyjnych i budowanie poczucia bezpieczeństwa uczniów;

- motywowanie uczniów do rozwijania własnej kompetencji komunikacyjnej przez udzielanie informacji zwrotnej i wspieranie uczniów w realizacji zadań;

- sposoby oceniania sprzyjające rozwijaniu kompetencji (m.in. strategie oceniania kształtującego);

- relacje uczeń–nauczyciel jako czynnik modelujący wzorce komunikacyjne, w tym znaczenie informacji zwrotnej;

- praca z rodzicami o zróżnicowanych możliwościach kształtowania kompetencji ich dzieci.

- Indywidualizacja działań podczas lekcji języka obcego, np.

-
- budowanie podstaw postaw autonomicznych uczniów w procesie uczenia się języków; uwzględnianie indywidualnych stylów uczenia się języków obcych;
 - dostosowanie wymagań wobec uczniów do ich potrzeb i możliwości edukacyjnych, w tym rozwijanie językowych umiejętności komunikacyjnych: recepcja ustna, recepcja pisemna, produkcja pisemna, produkcja ustna ciągła lub w interakcji, komunikacja niewerbalna w zależności od społecznego i kulturowego kontekstu osobistego, otoczenia, potrzeb oraz zainteresowań uczniów.
 - Organizacja przestrzeni szkolnej i wyposażenie szkoły jako czynniki wpływające na rozwój kompetencji uczniów związanej z porozumiewaniem się w językach obcych na I etapie edukacyjnym:
 - adaptacja pomieszczeń;
 - aranżacja przestrzeni w klasie, która wspiera językową aktywność uczniów (np. kącik na dywanie do wspólnych zabaw i gier językowych);
 - wyposażenie biblioteki szkolnej w materiały autentyczne stanowiące wytwory kultury danego obszaru językowego;
 - środki dydaktyczne dostępne w szkole, w tym ilustrowane książki w językach obcych.
 - Rola osoby wspomagającej w tworzeniu środowiska przyjaznego rozwijaniu kompetencji porozumiewania się w językach obcych w szkole podstawowej.

Zasoby edukacyjne

Black, P., Harrison Ch., Lee C., Marshall B., William D., Jak oceniać, aby uczyć, Centrum Edukacji Obywatelskiej, Warszawa 2006.

Bajorek A., Bartosz-Przybyło I., Pamuła M., Sikora-Banasik D., Europejskie portfolio językowe dla dzieci od 6 do 10 lat, CODN, Warszawa 2006.

Costa D. i in., Europejski system opisu kształcenia językowego: uczenie się, nauczanie, ocenianie, CODN, Warszawa 2003.

Czetwertyńska G., Informacja zwrotna, czyli dialog ucznia z nauczycielem, „Języki Obce w Szkole”, nr 6/2005.

Harmin M., Jak motywować uczniów do nauki, Centrum Edukacji Obywatelskiej, Warszawa 2015. □ Kamińska J., Ocenianie osiągnięć uczniów w edukacji wczesnoszkolnej, Wydawnictwo Harmonia, Gdańsk 2000.

Komorowska H., Europejski system opisu kształcenia językowego w pracy nauczyciela, „Języki Obce w Szkole. My w Europie” nr 6/2003.

Komorowska H., Sprawdzanie umiejętności w nauce języka obcego. Kontrola – Ocena – Testowanie, Wydawnictwo Fraszka Edukacyjna, Warszawa 2002.

Napiontek O., Pietrasik J., Szaniawska M., Prawa dzieci z ADHD, Fundacja Civis Polonus, Warszawa 2006.

Zalecane metody i techniki pracy

Burza mózgów, wykład interaktywny.

Pomoce dydaktyczne:

Projektor, komputer, flipchart, markery, internet, Etherpad, karta pracy (załącznik nr 5)

Przebieg zajęć 6h:

Zadanie 1:

Tworzenie bazy pomysłów z wykorzystaniem narzędzia Etherpad <http://etherpad.org/> .

Podaj min. 5 pomysłów na tworzenie klimatu społecznego w szkole oraz możliwości aranżowania przestrzeni szkolnej w sposób sprzyjający rozwijaniu kompetencji porozumiewania się w językach obcych na I i II etapie edukacyjnym. Swoje pomysły zapisz w narzędziu *Etherpad* i porównaj z innymi wpisami. Weź udział w dyskusji na temat skuteczności wymienionych propozycji w rozwijaniu kompetencji porozumiewania się w językach obcych.(1h)

Zadanie2: Przygotuj koncepcję projektu interdyscyplinarnego z wykorzystaniem jednej lub kilku przytoczonych w poprzednim zadaniu sposobów/metod/ narzędzi TIK sprzyjających rozwijaniu kompetencji porozumiewania się w językach obcych. Uzasadnij, dlaczego uważasz te metody/narzędzia za warte polecenia. (2h)

Wykład z prezentacją na temat nowej kultury oceniania *Sposoby oceniania wspierającego ucznia w procesie uczenia się języków obcych* (elementy oceniania kształtującego, udzielanie informacji zwrotnej pomagającej w uczeniu się); (1h)

Zadanie 3:

Zapoznaj się z materiałem dostępnym na stronie Centrum Edukacji Obywatelskiej w zakresie oceniania kształtującego <http://www.ceo.org.pl/pl/ok> , a następnie wymień strategie OK oraz podaj przykłady udzielania prawidłowej IZ. (1h)

Zadanie 4 (praca domowa do wyboru):

- 1) Opracuj i przedstaw scenariusz zajęć na I lub II etapie edukacyjnym w oparciu o filozofię oceniania kształtującego; wykorzystaj kartę pracy (załącznik 5- schemat lekcji OK)- (1h) lub
- 2) Przedstaw przykładową pracę swojego ucznia (zadbaj o anonimowość ucznia) z komentarzem w postaci IZ udzielonej w oparciu o wytyczne oceniania kształtującego.(1h)

Scenariusz nr 4

Tematy zajęć:

Moduł 8: Wspomaganie pracy szkoły w kształtowaniu kompetencji porozumiewania się w językach obcych

Moduł 9: Planowanie rozwoju zawodowego uczestników szkolenia w zakresie wspomagania szkół

Moduł VIII. Wspomaganie pracy szkoły w kształtowaniu kompetencji porozumiewania się w językach obcych

Cele operacyjne

Uczestnik szkolenia:

- projektuje lub dostosowuje narzędzia diagnostyczne użyteczne w badaniu potrzeb rozwojowych szkoły;
- zna lokalną politykę oświatową oraz potrzeby grup zainteresowanych rozwijaniem kompetencji dotyczącej porozumiewania się w językach obcych;
- analizuje informacje niezbędne do formułowania celów rozwojowych oraz definiuje potrzeby szkoły na podstawie zebranych informacji;
- tworzy warunki przyjazne uczeniu się we współpracy, buduje pozytywne relacje i motywację uczestników procesu wspomagania;
- planuje działania ewaluacyjne, definiuje wskaźniki efektywności, formułuje wnioski i rekomendacje dotyczące dalszych działań wspomagających.

Szczegółowe treści

-
- Diagnoza pracy szkoły w obszarze kompetencji porozumiewania się w językach obcych:
 - źródła informacji i danych o efektach pracy szkoły w aspekcie kompetencji porozumiewania się w językach obcych i możliwości ich wykorzystania w procesie wspomagania;
 - wykorzystanie wyników badań ogólnopolskich w procesie diagnozy szkoły nt. efektywności procesu nauczania języków obcych;
 - narzędzia diagnostyczne, np. kwestionariusze rozmów z uczniami, nauczycielami i rodzicami, schematy pracy grup fokusowych, kwestionariusze analizy raportów i dokumentacji szkolnej – tworzenie i dostosowanie;
 - warsztat diagnostyczno-rozwojowy jako element procesu diagnozy w obszarze kompetencji porozumiewania się w językach obcych przez uczniów;
 - rola osoby wspomagającej na etapie diagnozy.
 - Planowanie działań szkoły na rzecz rozwijania kompetencji porozumiewania się w językach obcych:
 - wykorzystanie informacji płynących z diagnozy do wytyczania kierunków działań i konstruowania celów;
 - metody planowania doskonalenia nauczycieli, wdrożenia działań i ewaluacji;
 - formy doskonalenia nauczycieli służące rozwojowi kompetencji uczniów dotyczącej porozumiewania się w językach obcych;
 - odpowiedzialność nauczycieli różnych przedmiotów za realizację działań związanych z kształtowaniem kompetencji porozumiewania się w językach obcych;
 - rola osoby wspomagającej na etapie planowania zmian.
 - Wdrażanie zmian na etapie realizacji:
 - rola specjalistów i ekspertów w realizacji zaplanowanych działań;
 - praca zespołów nauczycielskich w procesie wdrażania zmian;
 - przekładanie doświadczeń szkoleniowych nauczycieli na codzienną praktykę szkolną;
 - utrwalanie zmian oraz nabytych umiejętności;
 - monitorowanie wdrożenia – techniki uzyskiwania bieżącej informacji zwrotnej jako stały element działań wdrożeniowych;

- wsparcie szkoły przez osobę wspomagającą na etapie wdrażania zmian.

- Realizacja działań wspomagających szkołę w rozwijaniu kompetencji porozumiewania się w językach obcych.
- Podsumowanie działań realizowanych w szkole:

- metody i narzędzia podsumowywania i ewaluacji procesu wspomagania; □ wspólna analiza wniosków i ocena efektów.

- Sieci współpracy i samokształcenia jako forma działań pomocna w procesie wspomagania szkoły:

- rola sieci;

- metody pracy w sieci służące wspieraniu nauczycieli w kształtowaniu kompetencji porozumiewania się w językach obcych.

Zasoby edukacyjne

Informacje dotyczące zasad prowadzenia wspomagania szkół i organizowania sieci współpracy i samokształcenia wraz z materiałami szkoleniowymi, Ośrodek Rozwoju Edukacji.

Bridges W., Zarządzanie zmianami. Jak maksymalnie skorzystać na procesach przejściowych, Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego, Kraków 2008.

Kotter J., Rathgeber H., Mueller P., Gdy góra lodowa topnieje. Wprowadzanie zmian w każdych okolicznościach, Wydawnictwo Helion, Gliwice 2008.

Kordziński J., Nauczyciel, trener, coach, Wolter Kluwer, Warszawa 2013.

Szlęk A. (red.), Pakiet edukacyjny Pozaformalnej Akademii Jakości Projektu. Część 5. Analiza potrzeb, Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji [online, dostęp dn. 10.09.2016].
Muszyński M., Campfield D., Szpotowicz M., Język angielski w szkole podstawowej – jakość i efekty nauczania. Wyniki podłużnego badania efektywności nauczania języka angielskiego (2011–2014), Instytut Badań Edukacyjnych, Warszawa 2015 [online, dostęp dn. 30.09.2016].

Zalecane metody i techniki pracy

Burza mózgów, praca zespołowa, dyskusja, prezentacja

Pomoce dydaktyczne:

Projektor, komputer, karty pracy, internet, dokumenty z przykładowymi wynikami diagnozy obszarów rozwoju szkoły

Przebieg zajęć (10h):

Wykład interaktywny: Wspomaganie pracy szkoły w kształtowaniu kompetencji porozumiewania się w językach obcych. Jak się za to zabrać? (2h)

-źródła informacji i danych o efektach pracy szkoły w aspekcie kompetencji porozumiewania się w językach obcych i możliwości ich wykorzystania w procesie wspomagania;

- wykorzystanie wyników badań ogólnopolskich w procesie diagnozy szkoły nt. efektywności procesu nauczania języków obcych;

- narzędzia diagnostyczne, np. kwestionariusze rozmów z uczniami, nauczycielami i rodzicami, schematy pracy grup fokusowych, kwestionariusze analizy raportów i dokumentacji szkolnej – tworzenie i dostosowanie;

Źródła: <https://www.ore.edu.pl/2017/07/wspomaganie-szkol-w-rozwoju-kompetencji-kluczowych-uczniow-materialy-pomocnicze/>

Zadanie 1:

Zbuduj plan procesu wspomagania pracy szkoły w zakresie kształtowania kompetencji porozumiewania się w językach obcych: (2h)

Grupa A – plan spotkania z dyrektorem (plan, pytania)

Grupa B – plan spotkania z radą pedagogiczną (narzędzia do diagnozy, przebieg)

Zadanie 2:

Na podstawie zbudowanych narzędzi dokonaj:

- symulowanej rozmowy z dyrektorem – grupa A

- diagnozy obszaru do rozwoju oraz doprowadź do wyłonienia zespołu zadaniowego -grupa B (2h)

Zadanie 3:

W oparciu o wyłoniony obszar rozwoju szkoły przygotuj

Grupa A – plan wspomagania szkoły

Uwzględnij:

-wykorzystanie informacji płynących z diagnozy do wytyczania kierunków działań i konstruowania celów;

- metody planowania doskonalenia nauczycieli, wdrożenia działań i ewaluacji;

- formy doskonalenia nauczycieli służące rozwojowi kompetencji uczniów dotyczącej porozumiewania się w językach obcych;

- odpowiedzialność nauczycieli różnych przedmiotów za realizację działań związanych z kształtowaniem kompetencji porozumiewania się w językach obcych;

Określ rolę osoby wspomagającej na etapie planowania zmian.

Grupa B – narzędzia ewaluacyjne (ankieta ewaluacyjna, kwestionariusze rozmów z uczniami, nauczycielami i rodzicami)

(2h)

Zadanie 4 (praca domowa):

Przygotuj w punktach schemat sprawozdania oraz wnioski i rekomendacje do wypracowanego materiału, który przedstawiłbyś radzie pedagogicznej (2h)

Moduł IX. Planowanie rozwoju zawodowego uczestników szkolenia w zakresie wspomagania szkół

Cele operacyjne

Uczestnik szkolenia:

- charakteryzuje kompetencje, które powinna rozwijać osoba odpowiedzialna za wspomaganie szkół;
- określa swoje mocne strony, które wykorzysta, wspomagając szkoły;
- identyfikuje swoje deficyty, które utrudnią prowadzenie wspomagania szkół;
- wyznacza kierunek rozwoju zawodowego i przygotowuje plan działania.

Treści szczegółowe

- Kompetencje potrzebne do prowadzenia procesu wspomagania na czterech etapach:
 - pomoc w diagnozowaniu potrzeb szkoły;
 - ustalenie sposobów działania prowadzących do zaspokojenia potrzeb szkoły;

-
- zaplanowanie form wspomagania i sposobów ich realizacji;
 - ocena przebiegu procesu wspomagania i efektów.
 - Analiza własnych zasobów i ograniczeń, które mają wpływ na realizację wspomagania:
 - stosunek do wspomagania jako zadania (relacja ja–zadanie);
 - stosunek do innych osób zaangażowanych w proces wspomagania (relacja ja–inni);
 - postrzeganie siebie jako osoby wspomagającej (relacja ja–ja).
 - Zasoby zewnętrzne jako pomoc dla osoby prowadzącej proces wspomagania.
 - Indywidualne cele rozwojowe oraz cele rozwojowe własnej instytucji.
 - Plan własnego rozwoju w kontekście zadań stojących przed osobą prowadzącą wspomaganie szkół.

Zasoby edukacyjne

Boydell T., Leary M., Identyfikacja potrzeb szkoleniowych, Wolters Kluwer, Kraków 2006.
Profil kompetencyjny osoby odpowiedzialnej za wspomaganie szkoły, [w:] Hajdukiewicz M. (red.), Jak wspomagać pracę szkoły? Poradnik dla pracowników instytucji systemu wspomagania. Zeszyt 1. Założenia nowego systemu doskonalenia nauczycieli, Ośrodek Rozwoju Edukacji, Warszawa 2015 [online, dostęp dn. 16.09.2016].

Ośrodek Rozwoju Edukacji, Materiały szkoleniowe – Letnia Akademia SORE [online, dostęp dn. 16.09.2016].

Ośrodek Rozwoju Edukacji, Materiały szkoleniowe – Zimowa Akademia SORE [online, dostęp dn. 16.09.2016].

Zalecane metody i techniki pracy

Wykład, prezentacja, burza mózgów, praca zespołowa i indywidualna

Pomoce dydaktyczne:

Karty ewaluacyjne, flipcharty, markery, projektor, komputer, internet

Przebieg zajęć (4h):

Wprowadzenie: Planowanie rozwoju zawodowego w zakresie wspomagania szkół (wykład interaktywny) (1h)

Zadanie 1:

Grupa A – Kompetencje osoby wspomagającej szkołę

Naszczuj profil osoby odpowiedzialnej za proces wspomagania szkoły wykorzystując do tego flipcharty oraz flamastry. Wskaż kompetencje, które powinna taka osoba rozwijać. Uzasadnij swój wybór;

Grupa B – Zadania osoby wspomagającej szkołę

Wskaż zasoby zewnętrzne, które będą pomocne dla osoby prowadzącej proces wspomagania.

Praca w grupach metodą World café, prezentacja wyników. (2 h 30 min)

Zadanie (Praca domowa)

- Dokonaj analizy własnych zasobów i ograniczeń, które mają wpływ na realizację wspomagania;
- Zaplanuj własny rozwoju w kontekście zadań stojących przed osobą prowadzącą wspomaganie szkół

Ewaluacja szkolenia, podsumowanie (30 min)

.....

data

Anna Patelska-Górna

czytelny podpis prowadzącego zajęcia

